

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 657/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného JUDr. Róbert Fatura, advokát, s. r. o., Centrum 18/23, Považská Bystrica, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uzneseniu sp. zn. 1Obo/1/2023, 1Obo/2/2023 z 28. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, aby mu priznal finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 51K/142/1995 vo funkcii správcu konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske výrobné a obchodné družstvo Domaniža v konkurze, IČO 00 200 051 (ďalej len „úpadca“).

3. Uznesením č. k. 51K/142/1995-1987 z 8. júna 2021 krajský súd (ako súd prvej inštancie) ustanovil za nového správcu konkurznej podstaty úpadcu obchodnú spoločnosť Správcovská a reštrukturalizačná, k. s. (ďalej len „nový správca“). Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal odvolanie, v ktorom argumentoval nesplnením zákonných podmienok na zvolanie schôdze veriteľov a pre prijatie rozhodnutia o ustanovení nového správcu. Okrem sťažovateľa podali proti

už uvedenému rozhodnutiu odvolanie aj dvaja veritelia, a to Mgr. Ing. Oľga Hlucháňová a spoločnosť OMEGA ASSET MANAGEMENT, s.r.o.

4. O odvolaniach podaných proti predmetnému rozhodnutiu krajského súdu najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. IObo/6/2021 zo 14. júna 2022 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol a na základe odvolania uvedených dvoch veriteľov napadnuté uznesenie krajského súdu z 8. júna 2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. K zrušeniu rozhodnutia došlo z dôvodu nedostatočného odôvodnenia záveru vo vzťahu k splneniu podmienok na zvolanie schôdze konkurzných veriteľov. Krajský súd sa v nadväznosti na to opätovne zaoberal splnením zákonných podmienok na zvolanie schôdze, uznášaniaschopnosti konkurzných veriteľov a platnosti prijatia rozhodnutia veriteľov, a uznesením č. k. 51K/142/1995-2114 z 23. augusta 2022 ustanovil za správcu konkurznej podstaty úpadcu nového správcu. Proti tomuto rozhodnutiu sa opätovne odvolal sťažovateľ a tí istí veritelia. Krajský súd 18. októbra 2022 vydal opravné uznesenie, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie.

5. O odvolaniach sťažovateľa a veriteľov najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol (I. výrok), potvrdil rozhodnutie krajského súdu v znení opravného uznesenia (II. výrok) a súčasne odmietol odvolanie sťažovateľa nasmerované proti opravnému uzneseniu (III. výrok).

5.1. V dôvodoch rozhodnutia vo vzťahu k sťažovateľovi zdôraznil, že odvolanie môže podať len ten účastník, ktorému bola rozhodnutím súdu prvej inštancie spôsobená ujma na jeho právach. Oprávnenie podať odvolanie prislúcha preto len tomu účastníkovi konania, v ktorého neprospech vyznieva pomer najpriaznivejšieho výsledku, ktorý súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím založil. Ak podá odvolanie účastník konania, ktorému rozhodnutím súdu prvej inštancie nebola spôsobená žiadna ujma na jeho právach, ktorú by bolo možné odstrániť zrušením alebo zmenou rozhodnutia, odvolací súd odvolanie takého účastníka odmietne. Nadväzne najvyšší súd uviedol, že zotráva na svojom predchádzajúcom stanovisku vyjadrenom v predošlom uznesení sp. zn. IObo/6/2021 zo 14. júna 2022, ktorého podstatou bolo, že sťažovateľ nebol oprávnený podať proti rozhodnutiu krajského súdu odvolanie. Preto ním podané odvolania odmietol ako podané neoprávnenou osobou podľa § 386 písm. b) Civilného sporového poriadku.

II

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť argumentujúc, že na rozhodnutie schôdze veriteľov o ustanovení nového správcu predmetného konkurzu neboli splnené zákonné podmienky vyžadované § 10 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom do 29. februára 1996 (ďalej len „ZKV“), a teda nebola splnená podmienka minimálnej 30 % výšky zo súčtu prihlásených pohľadávok pre zvolanie schôdze veriteľov a pre následné prijímanie akéhokoľvek rozhodnutia. Krajský súd vo svojom v poradí druhom rozhodnutí uviedol percentuálnu výšku veriteľa, ktorý požiadal o zvolanie schôdze, nižšiu o viac ako 20 % a ustálil ju na 35,0264 %, pričom si vlastným úsudkom upravil celkovú výšku prihlásených a uznaných pohľadávok, čo je v rozpore so znením § 10 ZKV. Výpočet výšky percent na zvolanie schôdze veriteľov je zjavne zmätočný, odporujúci uvedenému ustanoveniu a sťažovateľa poškodzuje na jeho právach. Postup a výklad daného ustanovenia zo strany krajského

súdu obsiahnutý v jeho rozhodnutí vykazuje znaky arbitrárnosti, keďže nemá oporu v legislatívnom texte zákona. Žiadne ustanovenie ZKV neustanovuje, že výška pohľadávok by sa mala upraviť o zaniknutých veriteľov, resp. o čiastočné plnenia realizované v priebehu konkurzu.

7. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na stanovisko obchodnoprávneho kolégia sp. zn. Obpj 7/2005, z ktorého vyplýva, že ak schôdza konkurzných veriteľov schválila nového správcu konkurznej podstaty zákonom zodpovedajúcim spôsobom, je konkurzný súd na schôdzi konkurzných veriteľov povinný uznesením nového správcu ustanoviť do funkcie, bez skúmania dôvodov, ktoré konkurzných veriteľov k takému postupu viedli. V takom prípade doterajší správca nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania proti uzneseniu o ustanovení nového správcu konkurznej podstaty. Z uvedeného dôvodu boli všetky odvolania sťažovateľa odmietnuté. Sťažovateľ je však toho názoru, že podmienky na aplikáciu tohto stanoviska neboli splnené, pretože schôdza konkurzných veriteľov neschválila nového správcu zákonom zodpovedajúcim spôsobom. Konajúce súdy postupovali od počiatku nesprávne a zmätočne, a to nesprávnym zistením skutkového stavu a následne nesprávnym právnym posúdením – interpretáciou príslušného ustanovenia ZKV o určení, resp. výpočte kvóra pre zvolanie a uznávaniaschopnosť schôdze veriteľov. Fakticky a právne znemožnili sťažovateľovi akýmkoľvek spôsobom poukázať na nesprávny a nezákonný postup, resp. tento postup zvrátiť alebo napraviť. Za tohto stavu sťažovateľ nemôže reagovať na situáciu, keď schôdza veriteľov, hoci nespĺňala zákonné podmienky, prijala nezákonné rozhodnutie, ktorým mu malo *ex lege* zaniknúť postavenie správcu.

8. Sťažovateľ dal ústavnému súdu do pozornosti, že v predmetnom konkurznom konaní úpadcu podal proti konaniu súdov Slovenskej republiky dve sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). V prvej veci Pádej proti Slovenskej republike – žiadosť č. 74175/17, rozsudok z 13. októbra 2020, mu bolo čiastočne vyhovené a bola mu prizná náhrada 3 900 eur. Druhá sťažnosť bola podaná 1. marca 2024 a bola prijatá pod č. 7580/24, pričom ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebolo o nej rozhodnuté.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, s ktorým sťažovateľ nesúhlasí, a považuje ho za nesprávne a arbitrárne.

10. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, I. ÚS 311/05, IV. ÚS 490/2020, I. ÚS 116/2021, III. ÚS 117/2022). Jeho primárnou úlohou v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je výklad jednoduchých zákonov. Na to sú v ústavnom systéme Slovenskej republiky povolané všeobecné súdy. V zmysle svojej judikatúry aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, IV. ÚS 43/04, III. ÚS 355/2016). Preto sa ústavný súd aj pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa sústredil na skúmanie, či výklad a následná aplikácia relevantných procesných noriem (ne)atakovali škodlivo ústavou a dohovorom garantované a sťažovateľom označené práva.

11. V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd prioritne nechráni objektívne nazeranú ústavnosť alebo zákonnosť, teda formálny súlad konkrétneho verejno-mocenského zásahu s ústavou či zákonom. Pri individuálnej ochrane ústavnosti je rozhodujúcou požiadavkou ochrana základných práv a slobôd i ďalších práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Mnohokrát môže ústavný súd v rámci konania dospieť k názoru o nezákonnosti rozhodnutia, opatrenia či iného zásahu orgánu verejnej moci, no pokiaľ takáto nezákonnosť nepôsobí škodlivo na základné práva a slobody sťažujúceho sa subjektu, niet dôvodu sťažnosti vyhovieť (III. ÚS 355/2016).

12. Ústavný súd následne preskúmal sťažovateľom uplatnené námietky a dospel k záveru, že sú z ústavnoprávneho hľadiska zjavne neopodstatnené.

13. Kľúčová námietka sťažovateľa spočíva v údajnom nesprávnom odmietnutí ním podaného odvolania z dôvodu jeho podania neoprávnenou osobou. Sťažovateľ trvá na tom, že podmienky na aplikáciu stanoviska, na ktoré najvyšší súd v danom prípade poukázal, neboli splnené, pretože schôdza konkurzných veriteľov neschválila nového správcu zákonom zodpovedajúcim spôsobom. V reakcii na túto námietku najvyšší súd zdôraznil povahu oprávneného prostriedku a to, že ho môže podať iba ten subjekt, ktorému bola rozhodnutím súdu prvej inštancie spôsobená ujma na jeho právach. Sťažovateľ v odvolaní (ale ani v ústavnej sťažnosti) neargumentuje, aká ujma na jeho právach mu v dôsledku ustanovenia nového správcu konkurznej podstaty mala vzniknúť.

14. Na tomto mieste je potrebné pripomenúť, že správca konkurznej podstaty nie je v konkurznom konaní v pozícii účastníka konania. Je osobitným subjektom konkurzného konania (osobou na konaní zúčastnenou). Do funkcie ho ustanovuje súd, ktorý ho v zákonom ustanovených prípadoch môže funkcie aj zbaviť. Súd je oprávnený vykonávať nad činnosťou správcu konkurznej podstaty dohľad. Správcovi môže uložiť, aby si vyžiadal na určité otázky názor veriteľského výboru, alebo môže dať správcovi pokyny sám. Základnou úlohou správcu je zistenie a zabezpečenie majetku patriaceho do konkurznej podstaty, správa uvedeného majetku a jeho následné speňaženie. Pri plnení týchto úloh je povinný postupovať s odbornou starostlivosťou a má samostatné postavenie tak voči úpadcovi, ako aj voči veriteľom. Zákonná úprava konkurzného konania mu zveruje realizáciu takých úkonov, ktorých výkon samotným konkurzným súdom vzhľadom na ich povahu a rozsah neprichádza do úvahy. Ide o subjekt, prostredníctvom ktorého konkurzný súd zabezpečuje naplnenie cieľov a účelu vyhláseného konkurzu. Jeho procesné postavenie a vzťah ku konkurznému súdu vylučujú možnosť, aby bol správca konkurznej podstaty nositeľom práv vytvárajúcich vo svojom súhrne obsah základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 až 50 ústavy) priznaného výlučne účastníkovi konania. Výnimku predstavujú tie fázy konkurzného konania, v ktorých sa bezprostredne rozhoduje o jeho práve na náhradu výdavkov a na odmenu (teda majetkových právach civilnej povahy obdobných právam účastníkov konania) (porovnaj III. ÚS 346/05, I. ÚS 417/2020).

15. O taký prípad, keď by sa „v hre“ ocitli už uvedené práva sťažovateľa, v danej veci celkom zjavne nešlo. Sťažovateľ napadol odvolaním uznesenie krajského súdu o ustanovení nového správcu konkurznej podstaty, ku ktorému došlo na základe rozhodnutia schôdzy konkurzných

veriteľov. V ústavnej sťažnosti však bližšie neosvetlil, v čom konkrétne by mal spočívať zásah do jeho práv. Pokiaľ mal na mysli fakt, že v dôsledku rozhodnutia prijatého na schôdzi konkurzných veriteľov mu *ex lege* zaniklo postavenie správcu, tak ani tento nemá potenciál zasiahnuť do práv ním označených a viesť ústavný súd ku korekcii napadnutého uznesenia zo strany ústavného súdu. Právne postavenie správcu (bod 14) a právna úprava konkurzu totiž nezaručuje, že pôvodný správca v danej funkcii zotrvá až do skončenia konkurzného konania. Práve naopak, ráta s tým, že v priebehu konkurzu môže dôjsť k ustanoveniu nového správcu, čomu nasvedčuje § 8 ZKV, na ktorý poukazuje aj samotný sťažovateľ. Niet teda práva patriaceho sťažovateľovi, ktoré by bolo daným rozhodnutím dotknuté, a niet vady, ktorú by bolo potrebné vo vzťahu k nemu naprávať. Takto potom nemožno považovať záver najvyššieho súdu o odmietnutí odvolania z dôvodu jeho podania neoprávnenou osobou za nezákonný alebo nesprávny.

16. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by mohla vzniknúť pochybnosť o ústavnej konformite napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Už iba nad uvedený rámec ústavný súd dodáva, že uznesenie krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením najvyššieho súdu reagovalo na námietku sťažovateľa o údajnom nesplnení podmienok na zvolanie schôdze konkrétnym konkurzným veriteľom, na jej uznášaniaschopnosť ako aj na prijatie rozhodnutia o schválení návrhu na ustanovenie nového správcu, a to z pohľadu v zásade totožných odvolacích námietok dvoch veriteľov, ktorí na rozdiel od sťažovateľa boli oprávnenými osobami na podanie opravného prostriedku. Nimi podané odvolania najvyšší súd vecne prejednal a vysporiadal sa s nimi v rámci dôvodov napadnutého uznesenia. Záver o tom, že k ustanoveniu nového správcu došlo na schôdzi konkurzných veriteľov uskutočnenej za splnenia zákonom stanovených podmienok, však nebola spôsobilá spochybniť žiadna z odvolacích námietok veriteľov.

18. Ak sťažovateľ poukazoval na rozsudok ESLP o sťažnosti č. 74175/17 vo veci Pádej proti Slovenskej republike z 13. októbra 2020, v ktorom bolo konštatované porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, tu je potrebné ozrejmiť, že išlo o rozhodnutie vydané v súvislosti s iným predmetom prieskumu (odmena správcu), pričom ESLP konštatoval, že mimoriadne dovolanie slúžilo skôr ako skryté odvolanie v zmysle jeho judikatúry a že nezistil žiadne osobitné dôvody na odklon od všeobecného princípu právnej istoty. Súčasne však konštatoval, že zrušenie právoplatného rozhodnutia na základe mimoriadneho dovolania nepredstavovalo neoprávnený zásah do majetkových práv sťažovateľa podľa čl. 1 dodatkového protokolu (bod 54 rozsudku). Uvedené rozhodnutie ESLP ústavný súd už niekoľkokrát rozobral v rámci konania o iných ústavných sťažnostiach sťažovateľa (I. ÚS 116/2022, IV. ÚS 518/2023), a preto na ne na tomto mieste odkazuje bez potreby jeho detailnejšej rekapitulácie. Podstatné je, že nemá s práve prejednávanou vecou žiadnu súvislosť, rovnako ako druhá sťažovateľom spomínaná vec – podanie vedené na ESLP pod č. 7580/24, v ktorom namieta proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 ObdoV 3/2022 z 28. marca 2023 v konaní o zamietnutí jeho návrhu na obnovu konania v konkurznom konaní v súvislosti s odmenou správcu konkurznej podstaty a ktoré bolo predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu pod sp. zn. IV. ÚS 518/2023.

19. Ústavný súd v závere dodáva, že v zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu právo na spravodlivé súdne konanie nie je možné vykladať tak, aby sťažovateľovi garantovalo úspech v konaní alebo sa ním zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám. Obsahom tohto ústavne zaručeného práva je zabezpečenie práva na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princípov. Len skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi či názormi konajúceho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť opodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu